

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΩΝ

Ψηφίστηκε στις 22/12/08 η νέα Υπουργική Απόφαση (Φ 9.2/ΟΙΚ.28425/ΦΕΚ 2604/Β/2008) για τον περιοδικό έλεγχο και την συντήρηση των ανελκυστήρων.

Η απόφαση αυτή αναθεωρεί τις προθεσμίες για τον περιοδικό έλεγχο (για την πλειοψηφία των ανελκυστήρων μέχρι το 2010 και για τους υπόλοιπους το 2011) καθώς και τις τεχνικές προδιαγραφές ασφαλείας, εξαιρώντας ουσιαστικά την απαίτηση για την ύπαρξη θύρας στο θάλαμο στους ανελκυστήρες πολυκατοικιών.

ΓΕΝΙΚΑ

Το 2001 άρχισε να εφαρμόζεται στην Ελλάδα με Υπουργική απόφαση ο περιοδικός έλεγχος των υφιστάμενων ανελκυστήρων από Φορείς Ελέγχου.

Δύο χρόνια πριν (1/7/99) είχε τεθεί σε εφαρμογή η Ευρωπαϊκή Οδηγία ανελκυστήρων 95/16/ΕΚ για την πιστοποίηση (αρχικό έλεγχο) των νέων ανελκυστήρων.

Ο περιοδικός έλεγχος ανελκυστήρων είναι ο έλεγχος του ανελκυστήρα από ανεξάρτητους Φορείς ελέγχου οι οποίοι έχουν την σχετική αναγνώριση και επιτηρούνται από το Υπουργείο Ανάπτυξης.

Ο περιοδικός έλεγχος είναι κάτι αντίστοιχο με το ΚΤΕΟ των αυτοκινήτων και δεν πρέπει να συγχέεται με την τακτική συντήρηση του ανελκυστήρα.

Ο έλεγχος επικεντρώνεται κυρίως στις ασφαλιστικές διατάξεις με σκοπό την διατήρηση της ασφάλειας του ανελκυστήρα σε ένα (αποδεκτό) επίπεδο ή και την αναβάθμιση της σε σύγχρονες προδιαγραφές.

Η ασφάλεια των ανελκυστήρων αφορά όλη την κοινωνία αφού όλοι είμαστε χρήστες των ανελκυστήρων καθημερινώς.

Να σημειωθεί ότι στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες ο περιοδικός έλεγχος είχε θεσμοθετηθεί πριν από αρκετές δεκαετίες.

Αντιθέτως στην χώρα μας οι περισσότεροι ανελκυστήρες δεν έχουν ελεγχθεί ποτέ από Μηχανικό επιθεωρητή αφού ετίθεντο σε λειτουργία (βάσει παλαιότερων διατάξεων) απλώς με μια υπεύθυνη δήλωση του εγκαταστάτη.

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ο έλεγχος των ανελκυστήρων έχει σαν αντικείμενο του τον έλεγχο των ασφαλιστικών διατάξεων του ανελκυστήρα αλλά και την γενικότερη κατάσταση του λόγω χρήσης, παλαιότητας ή ακόμα και αρχικού σχεδιασμού του ώστε να επιβεβαιωθεί η συμμόρφωση του με συγκεκριμένες προκαθορισμένες προδιαγραφές ασφαλείας.

Οι περισσότεροι ανελκυστήρες που λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα έχουν σχεδιαστεί σύμφωνα με το Βασιλικό Διάταγμα 890/1968 ή με προγενέστερους κανονισμούς.

Το 1988 καταργήθηκε ο ανωτέρω κανονισμός και τέθηκαν σε εφαρμογή τα Ευρωπαϊκά πρότυπα.

Το 1999 τέθηκε σε εφαρμογή η Ευρωπαϊκή Οδηγία 95/16/ΕΚ και όλα τα εναρμονισμένα πρότυπα.

Τέλος το 2003 εκδόθηκε το Ευρωπαϊκό Πρότυπο EN 81-80, το οποίο προδιαγράφει με σειρά κρισιμότητας 74 απαραίτητα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να τηρούνται στους υφιστάμενους (παλαιούς ανελκυστήρες) ώστε το επίπεδο ασφαλείας τους να φτάσει σε αυτό των νέων ανελκυστήρων.

Το Πρότυπο EN 81-80 δεν είναι υποχρεωτικό αλλά θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από κάθε κράτος – μέλος στην διαμόρφωση της σχετικής εθνικής νομοθεσίας.

Έτσι η προηγούμενη Υπουργική απόφαση του 2005 (Φ9.2/ΟΙΚ.29362/1957/ΦΕΚ 1797/Β/2005) έθετε την απαίτηση για σταδιακή προσαρμογή των υφιστάμενων ανελκυστήρων σε 17 σημαντικά σημεία του προτύπου EN 81-80 (βλ. πίνακας 3), ξεκινώντας από τα 6 πρώτα σε άμεση εφαρμογή και τα υπόλοιπα τα τοποθετούσε το έτος 2013.

Τα σημαντικότερα σημεία άμεσης εφαρμογής ήταν η αντικατάσταση των κλειδαριών των θυρών φρέατος με νέες με διπλή ασφάλεια, η τοποθέτηση (εσωτερικών) θυρών στον θάλαμο και η αντικατάσταση του περιοριστήρα ταχύτητας με νέο πιστοποιημένο καθώς αυτά αντιμετωπίζουν και τις συχνότερες αιτίες ατυχημάτων.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

- Η διαδικασία αρχίζει πρώτα με τον περιοδικό έλεγχο του ανελκυστήρα, όπου ο επιθεωρητής του φορέα ελέγχου παρουσία του συντηρητή καταγράφει τις ελλείψεις και τις απαιτούμενες βάσει Νομοθεσίας βελτιώσεις του ανελκυστήρα.
- Τα παραπάνω σε μορφή επίσημης έκθεσης αποστέλλει στον διαχειριστή, ο οποίος αναθέτει σε εταιρεία – συντηρητή ανελκυστήρων την αποκατάσταση των παρατηρήσεων που κατέγραψε ο επιθεωρητής.
- Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών καλείται ξανά ο φορέας ελέγχου για επανέλεγχο με σκοπό την επιβεβαίωση της συμμόρφωσης του ανελκυστήρα με την Νομοθεσία και την έκδοση πιστοποιητικού.

Η ανωτέρω διαδικασία είναι και η συνηθέστερη. Ωστόσο πολλές φορές ο ίδιος ο συντηρητής γνωρίζοντας την Νομοθεσία προτείνει ο ίδιος τις αναγκαίες εργασίες εκσυγχρονισμού του ανελκυστήρα και αφού τις πραγματοποιήσει καλείται ο φορέας ελέγχου (μια φορά) για τον ολοκληρωμένο έλεγχο του ανελκυστήρα.

Η αντίδραση των πολυκατοικιών στην Νομοθεσία του 2005 θα μπορούσε να χαρακτηριστεί μάλλον θετική. Και αυτό γιατί παρά τις επιμέρους μεμονωμένες αρνητικές αντιδράσεις τελικά μεγάλο πλήθος πολυκατοικιών προχώρησε όχι μόνο σε αναβάθμιση της ασφάλειας των ανελκυστήρων αλλά σε ριζική ανακαίνιση τους από πλευράς αισθητικής και λειτουργίας. Το κόστος του εκσυγχρονισμού του ανελκυστήρα δεν είναι αμελητέο, ωστόσο έχει αποδειχθεί στην πράξη ότι δεν στέκεται εμπόδιο στις επιλογές των ιδιοκτητών.

Μιλάμε για ανελκυστήρες που λειτουργούσαν 40 χρόνια και πλέον με απαρχαιωμένες μηχανές, πίνακες αυτοματισμού, θάλαμο κλπ. και είναι λογικό μετά από τόσα χρόνια λειτουργίας και χρήσης αφενός να δίνουν μια κακή εικόνα από πλευράς εμφάνισης, αφετέρου να παρουσιάζουν φθορά και πολλές φορές κινδύνους για την ασφάλεια.

Με την συνεργασία συντηρητή – διαχειριστή, η πολυκατοικία καταλήγει στην βέλτιστη τεχνικοοικονομική λύση η οποία στις περισσότερες περιπτώσεις ικανοποιεί πολύ περισσότερα από τα υποχρεωτικά σημεία βελτίωσης.

Ωστόσο το ποσοστό των ανελκυστήρων που ανακαινίστηκαν τα τρία χρόνια εφαρμογής της προηγούμενης Νομοθεσίας (2005-2008) ήταν μικρό και αυτό οφειλόταν κυρίως στη **μη επάρκεια έμπειρου** και ειδικευμένου τεχνικού προσωπικού που θα εκτελούσε τις εργασίες ανακαίνισης.

Λόγω όμως της πτώσης της οικοδομής ικανός αριθμός τεχνικών που απασχολούνταν στην εγκατάσταση νέων ανελκυστήρων μπορούν τώρα να απασχοληθούν στην ανακαίνιση των υφιστάμενων (όπως έχει γίνει ήδη) και επομένως αναμένεται ακόμη ταχύτερος εκσυγχρονισμός περισσότερων ανελκυστήρων.

ΝΕΑ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

Μέτρα βελτίωσης της ασφάλειας

Δυστυχώς όσον αφορά τις πολυκατοικίες, η νέα ΚΥΑ σε σχέση με την ασφάλεια μας πηγαίνει πίσω όχι μόνο από τις λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες αλλά και σε σχέση με μια κατάσταση η οποία είχε γίνει πια κοινώς αποδεκτή στην συνείδηση των ιδιοκτητών – διαχειριστών.

Δεν συζητάμε για τον τεχνικό κόσμο (εταιρείες - συντηρητές ανελκυστήρων, κατασκευαστές εξαρτημάτων κ.α) οι οποίοι είχαν κάνει τον προγραμματισμό τους σε πλάνο 10ετίας.

Αναλυτικά η νέα ΚΥΑ θέτει σαν υποχρεωτικά σημεία αναβάθμισης μόνο τα 6 πρώτα σημεία του πίνακα 3. Ειδικά για τις θύρες θαλάμου απαιτούνται μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις και μεγάλος αριθμός ανελκυστήρων μπορεί να εξαιρεθεί αυτού του μέτρου.

Επίσης, όσον αφορά τα επιπλέον σημεία (7 έως 17) του πίνακα 3, δεν προβλέπεται η εφαρμογή κανενός στο μέλλον, παρά μόνο οικεία βουλήσει του ιδιοκτήτη – διαχειριστή. Εν κατακλείδι δύο σημαντικά σημεία που αφορούν την ασφάλεια του ανελκυστήρα, οι θύρες θαλάμου και **η αντικατάσταση του πίνακα** αυτοματισμού δεν είναι πια υποχρεωτικά αλλά επαφίεται στην υπευθυνότητα του συντηρητή να πείσει την πολυκατοικία για την αναγκαιότητα τους.

Στα Δημόσια κτίρια είναι υποχρεωτικής άμεσης εφαρμογής όλα τα σημεία του πίνακα 3.

Καταληκτικές ημερομηνίες 1^{ου} περιοδικού ελέγχου

Ο πρώτος περιοδικός έλεγχος και η καταχώρηση όλων των ανελκυστήρων πρέπει να ολοκληρωθεί σύμφωνα με τις παρακάτω καταληκτικές ημερομηνίες.

Πίνακας 1
Καταληκτικές ημερομηνίες 1^{ου} Περιοδικού Ελέγχου
(άρθρο 15, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ)

30-06-2009	Για Ανελκυστήρες εγκατεστημένους σε δημόσιους χώρους ή προσπελάσιμους από ευρύ κοινό (σιδηροδρομικοί σταθμοί, αεροδρόμια, νοσοκομεία, ξενοδοχεία με περισσότερες από 200 κλίνες, θέατρα, κινηματογράφοι, διαβάσεις, χώροι στάθμευσης)
31-12-2010	Για Ανελκυστήρες με προέγκριση, άδεια λειτουργίας ή άλλο νομιμοποιητικό έγγραφο, με ημερομηνία πριν το 1978
31-12-2011	Για Ανελκυστήρες με προέγκριση, άδεια λειτουργίας ή άλλο νομιμοποιητικό έγγραφο, με ημερομηνία μετά το 1978
31-12-2012	Για Ανελκυστήρες χωρίς στοιχεία νομιμότητας (παράνομοι ανελκυστήρες)
(για ανελκυστήρες με Πιστοποιητικό από Φορέα ισχύουν οι προθεσμίες του Πίνακα 2)	

Διαστήματα μεταξύ περιοδικών ελέγχων

Τα διαστήματα μεταξύ περιοδικών ελέγχων καθορίζονται με βάση την ημερομηνία έκδοσης του προηγούμενου πιστοποιητικού φορέα και είναι σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα 2. Κάθε παλιός ανελκυστήρας που ελέγχεται και πιστοποιείται για πρώτη φορά από φορέα ελέγχου εντάσσεται στη συνέχεια στην διαδικασία των περιοδικών ελέγχων σύμφωνα με τις παρακάτω ημερομηνίες.

Διευκρινίζεται ότι οι καινούργιοι ανελκυστήρες (οι οποίοι έχουν πιστοποιηθεί όλοι από φορέα ελέγχου πριν τεθούν σε λειτουργία) υπόκεινται με τον ίδιο τρόπο στο μέτρο του περιοδικού ελέγχου.

Πίνακας 2
Διαστήματα μεταξύ Περιοδικών Ελέγχων
(άρθρο 10, ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ)

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΤΗΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΩΝ	
	ΧΡΗΣΗ ΚΤΗΡΙΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΤΑΣΕΩΝ
1 έτος	Ανελκυστήρες εγκατεστημένοι σε δημόσιους χώρους ή προσπελάσιμους από ευρύ κοινό (σιδηροδρομικοί σταθμοί, αεροδρόμια, νοσοκομεία, θέατρα, κινηματογράφοι, διαβάσεις, χώροι στάθμευσης, ξενοδοχεία με περισσότερες από 200 κλίνες)	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΣΤΑΣΕΩΝ
3 έτη	Κτήριο επαγγελματικής χρήσης	> 6 στάσεις
4 έτη	Κτήριο επαγγελματικής χρήσης	≤ 6 στάσεις
5 έτη	Κτήριο Κατοικιών	> 6 στάσεις
6 έτη	Κτήριο Κατοικιών	≤ 6 στάσεις

Συμπεράσματα

Από το 2001 εφαρμόζεται στην Ελλάδα ο περιοδικός έλεγχος των ανελκυστήρων.

Το 2005 θεσμοθετήθηκαν επιπλέον προδιαγραφές για την αναβάθμιση της ασφάλειας τους.

Η Νέα Υπουργική Απόφαση για τον περιοδικό έλεγχο των ανελκυστήρων κρίνεται αναχρονιστική καθώς περιορίζει τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων ανελκυστήρων.

Ωστόσο, επειδή η σπουδαιότητα της ασφάλειας αλλά και της ποιότητας του ανελκυστήρα έχει γίνει πλέον συνείδηση του καταναλωτικού κοινού αναμένεται μάλλον ταχύτερη ανταπόκριση των ιδιοκτητών στην Νομοθεσία και σε προαιρετικά μέτρα αναβάθμισης της ασφάλειας. Ο τεχνικός κόσμος (μηχανικοί, συντηρητές ανελκυστήρων) θα πρέπει να πείσει τους ιδιοκτήτες για την τοποθέτηση θύρας στο θάλαμο του ανελκυστήρα καθώς η έλλειψη της οδηγεί σε συχνά σε ατυχήματα.

Δ. Γουρνάκης
Μηχανόλογος Μηχανικός ΕΜΠ
Αναπληρωτής Δ/ντής Ανελκυστήρων, TUV HELLAS
Γραφείο Αθηνών

Πίνακας 3 – Μέτρα βελτίωσης σε υφιστάμενους ανελκυστήρες

37090

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ)

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ Α: Σημεία ελέγχου του άρθρου 15 παρ. 4

	Περιγραφή κατάστασης	Σημείο προτύπου ΕΛΟΤ EN 81.80
1	Φρεάτια μερικώς κλειστό ή κλειστό με πλέγμα	6 & 7
2	Επισφαλής κλειδαριές θυρών φρέατος. Περιγραφή: Σε ανελκυστήρες με χειροκίνητες θύρες φρέατος (όχι αυτόματες) οι κλειδαριές πρέπει να διαθέτουν μηχανική εξακρίβωση της κλειστής θέσης και ηλεκτρικές επαφές (προμανδάλωση).	31
3	Θάλαμος χωρίς πόρτες: Περιγραφή: Οι θάλαμοι των ανελκυστήρων πρέπει να φέρουν θύρες στις εξής περιπτώσεις: ● Ο ανελκυστήρας έχει ταχύτητα μεγαλύτερη από 0,7 m/sec. ● Όπου με την είσοδο επιβάτη στο θάλαμο δεν διακόπτονται οι εξωτερικοί χειρισμοί. Ειδικά για ανελκυστήρες με επιφάνεια θαλάμου μικρότερη από 0,6 τ.μ. (έως 2 ατόμων) εάν δεν προβλέπεται από τους κανονισμούς η ύπαρξη θυρών, δύναται να συστήνεται η χρήση φωτοκύτταρων κατανεμημένων καθ' ύψος της εισόδου στο θάλαμο.	40
4	Έλλειψη ή ανεπαρκής φωτισμός κινδύνου στο θάλαμο	46
5	Έλλειψη ή ακαταλληλότητα συσκευής αρπάγης και περιοριστήρα ταχύτητας	50
6	Έλλειψη ή ανεπαρκές σύστημα συναγερμού	71
7	Σύστημα ισοστάθμισης στους ορόφους	3
8	Ανεπαρκείς χώροι προστασίας στην άνω και κάτω απόληξη φρέατος	14
9	Ανεπαρκές μήκος ποδιάς» προστασίας θαλάμου: Περιγραφή: Κάθε κατώφλι θαλάμου πρέπει να είναι εφοδιασμένο με προστατευτικό ποδιών, κατάλληλων διαστάσεων και κατασκευής	39
10	Έλλειψη ή ανεπαρκές κιγκλίδωμα στη στέγη του Θαλάμου	43
11	Έλλειψη ή ανεπαρκής διακόπτης ελέγχου χαλάρωσης συρματόσχοινου στην τροχαλία τάνυσης του περιοριστήρα ταχύτητας: Περιγραφή: Συστήνεται, η τάνυση του συρματόσχοινου να επιτυγχάνεται με βάρος, και όχι ελατήριο, και να ελέγχεται μέσω διακόπτη, ο οποίος να ενεργοποιείται σε περίπτωση χαλάρωσης του συρματόσχοινου.	51
12	Έλλειψη προστασίας κατά της υπερ -τάχυνσης του θαλάμου στην άνοδο	52
13	Έλλειψη προστασίας έναντι πτώσης και ολίσθησης σε υδραυλικούς ανελκυστήρες	54
14	Έλλειψη ή ανεπαρκείς προσκρουστήρες (Θαλάμου και αντίβαρου)	56
15	Μη ανεξάρτητοι ηλεκτρονόμοι ισχύος και περιοριστήρας χρόνου	62&64
16	Έλλειψη επιτηρητή φάσεων	69
17	Έλλειψη ή ανεπαρκής λειτουργία επιθεώρησης, και διακόπτης τάσης (στοπ) στη στέγη του θαλάμου.	70
18	Ύπαρξη αντιστάθμισης της αέργου ισχύος της ηλεκτρικής εγκατάστασης του ανελκυστήρα.	--

Άρθρο 17

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 22 Δεκεμβρίου 2008

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ

* 0 2 0 2 6 0 4 2 2 1 2 0 8 0 0 1 2 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> – e-mail: webmaster.et@et.gr